



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs**

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,  
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

**Jansenius, Cornelius**

**Lovanii, 1640**

Tomi Secvndi. Elenchus Librorum & Capitum.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13673**

# TOMI SECUNDI

## Elenchus Librorum & Caputum.

### Liber proemialis.

In quo limites humanæ rationis in rebus Theologicis indagantur; & auctoritas sancti Augustini in tradendo mysterio prædestinationis & gratiæ declaratur.

- A. P. I.** Gratia Christi veritas omnibus Christianis, ut vita & salus cordi esse debet. 2
2. Ratio scripturæ huius labyrinthus quæstionum, quæ de gratia agitur. 3
3. Inventio veritatis de divina gratiâ & concordia disputationum Scholasticarum difficultis, propter Philosophiam. Mala inde pullulantia. 6
4. Discrimen inter Philosophiam ac Theologiam. Ut servit ratio, huic memoria: principium eius traditio non scripta, per accidens etiam scripta. Quid Christus & Apostolus, in tradenda Theologia spectarunt. 7
5. Antiqui Patres eam imitati sunt. Discrimen inter disputationes eorum de mysteriis fidei, & Scholasticarum. Lapsus Origenis. 11
6. Quis locus in hac vita indagandi divini mysterii. Quæstionem quomodo quidque verum sit, fore semper obsecrum Deus esse valuit: duplex quomodo articulorum revelatorum, essentialis, & accidentalis. 11
7. Duplex modus penetrandi mysteria Dei, humana ratione & charitate: ille periculosus est, proprius Philosophorum; iste tutus Christianorum. 15
8. Quæstiones & veritates purè Scholasticæ nihil cum cognitione charitatis commune habent propter diversas causas. Præcipua in quæ præcipiunt. 19
9. Cancelli Theologia Christianæ in Scripturis, Conciliis & Patribus primorum sæculorum, per quos Deus Ecclesiam docuit, positi sunt. 22
10. Quid moverit auctorem ad indagandam veritatē de gratiâ & prædest. ex Conciliis & Augusti. 26
11. Deus non minus mirabilis in innumerabili varietate mundi: incorporei, quam corporei, hoc est, in floribus, quam in eorum naturalium: quarum ultima differentiarum & perfectiorem fibra, ideoque & Augustini, latens. 27
12. Augustinus quatuor capitales Christianismi veritates contra quatuor potentissimos errores fundavit: unitatem capituli Ecclesiæ, unitatem Corporum, unitatem Sacramenti incorporationis, unitatem gratiæ; ostenditur de tribus primis. 30
13. Item de quarto. Primum Augustinus intelligentiam divini gratiæ & novi Testamenti fidei credidit apperuit hæcibus & Ecclesiæ. 31
14. Augustini doctrina de gratiâ Dei, Evangelicæ, Apostolicæ, Catholice, & irrefragabilis auctoritatis; totius Ecclesiæ nomine scripta, silentibus

- scriptoribus, universis. 33
15. A Romanis Pontificibus Innocentio, Zozymo, Celestino, Leone, Hormisdæ, Felice secundo, & Iovanne secundo magnificentissime approbata & consecrata. 34
16. Quanta libertas & procacia quorundam recentiorum, in censenda damnandaque Augustini doctrina, quam tantopere Romana Ecclesia admirata est. 38
17. Naturalis & gratuiti luminis abundantia Augustini Scriptores Græcos & Latinos superavit. 39
18. Miris eloquiis Augustini sacunda eruditio, sapienter a Scriptoribus sui temporis & posteris celebrata est. 41
19. Vt gratia magis vita præci in Augustino quam stylo ab eo expressa est conversione mirabili, qua Magdalena, Petrus, & præcipue Paulo similis fuit; institutione Religiosorum, qui in quinquaginta quatuor ordines diffusi sunt: alijsque multitudine. 43
20. Similitudo Pauli & Augustini mira in indicijs divini electionis, quæ in vita utriusque etiam dissoluta micaverunt. 45
21. In Paulo & Augustino profundus gratia Christianæ sensus, intelligentiæ, & prædicatio: quorum fons fuit amor Dei, primus gratiæ effectus. 47
22. Gratiam ac Theologiam posteri ab Augustino didicerunt, etiam sanctus Thomas. 49
23. Notitia veræ Theologicæ limites in se fixit Augustinus. 51
24. Augustinus Pater Patrum, Doctor Doctorum; primus post Scriptores Canonicos; inter omnes vere solidus, subtilis, irrefragabilis, Angelicus, Seraphicus, excellentissimus, & ineffabiliter mirabilis. 53
25. Quo animo aucter ad lectionem operum sancti Augustini accesserit; quid spectaverit; quid spectandum sit; & Augustino tribuendum. 56
26. Periculosum est novas semitas in materia de gratiâ invenire velle prætextu vel difficultatum ab Augustino relictarum, vel maioris lucis, quæ recentioribus accesserit. 57
27. Paulus & Augustinus matrix & fons omnium conclusionum, quæ de gratiâ educi possunt. 59
28. Qualis esse debeat Lector sancti Augustini. Quantum ab Augustini doctrina recentior Theologia distet, cum rebus ipsis tum docendi modo. 61
29. Scopus auctoris mentem Augustini de natura humane fidei de gratiâ, de prædestinatione sincere patefacere. Quid spectandum sit his qui aliud forte senserint. 63
30. Vtrum vetustas opinionum Scholasticarum, vel multitudo Sæclatorum Ecclesiam ab earum examine vel censura detertere debeat, si antiquiori doctrina sancti Augustini adversentur. 65



## Liber Singularis

De statu naturæ innocentis seu de gratia primi hominis &amp; Angelorum

- C**AP. I. De creatione Adami in gratia & sanctitate. 73
2. Quis status inferioris partu respectu superioru. 79
  3. Vtrum fuerint in homine primo immati & intensi appetitus excellentia & laudis & superbia tentationes, ut quidam volunt. 81
  4. Vtrum Adam corpore esset mortuus, si non peccasset. Duplex mortalitas & immortalitas. 89
  5. De ceteris miseris mortalitatis affectis, & de quere omnium sensuum. 93
  6. Adamus liberum habuit arbitrium, quid liberum sibi velit. 95
  7. An Adam per vires liberi arbitrii in creatione data potuerit iusto vivere. 105
  8. Vtrum per vires liberi arbitrii in iustitia creationis potuerit perseverare. 113
  9. Adferuntur rationes, cur tanta fuerint vires liberi arbitrii in statu innocentie. 119
  10. An indugerint Adam & Angeli adiutorio gratie ad iuste vivendum & perseverandum in iustitia. 123
  11. Vtrum ad singulos actus bonos gratia necessaria fuerit: Et qua radice tanta necessitas. 127
  12. Proponitur & differtur difficultas, de concilianda tanta liberi arbitrii potestate cum tanta gratia necessitate. Quale fuerit illud Adæ & Angelorum adiutorium, quantum ad iustitiam, an gratia habitualis, concursus communis &c. 133
  13. Idem ostenditur uberius ex Augustino. 141
  14. Quale fuerit illud adiutorium quantum ad operandi modum. 145
  15. Solvitur difficultas cap. 12. proposita & susus declaratur adiutorium quo, & sine quo non. 153
  16. Perseverantia, & merita in statu innocentie humane & Angelica non fuerunt specialia Verdonæ. 159
  17. Solvitur locus Aug. ex lib. de Cor. & grat. 165
  18. Solvitur alius Augustini locus ex libro duodecimo de Civitate Dei. 169
  19. Solvitur locus scripturae, & difficultas ex Bulla sanctissimorum Pontificum Py quanti, & Gregorij decimi tertij mota: ubi ostenditur, non minus merita status innocentie esse gratiam & done Dei, quam merita lapsorum iuxta recentiores. 173
  20. Declaratur adiutorium status innocentie non fuisse prædeterminationem physicam: nec merita peccati Adami & Angelu esse donata. 181

## De statu naturæ lapsæ.

## LIBER PRIMVS.

Qui est de peccato originali

- C**AP. I. Peccatum originale ex mente Augustini concupiscentia. Quid reatus eius, utrum culpa, an poena sicut agnovit in eo iniquitatis, mortem animæ, immunditiam, aversionem &c. 185
2. Solvitur locus difficultis Augustini ex libro sexto contra Iulianum. 191
  3. Quo pacto reatus sit ex concupiscentia, late ex Aug. Cur ea phrasi tam liberè utatur. 195
  4. Ratio voluntarij in originali peccato ex voluntate primi hominis fuit. 205
  5. Proponitur difficultas de principio traducente peccatum primi hominis in posteros eius. 207
  6. Carnalis concupiscentia a causa translationis peccati originalis. Ostenditur hoc revera sensisse Augustinum contra, quam recentiores putant. Primo ex prima radice translationis magnitudine scilicet peccati totu naturæ vitium. 209

7. Ostenditur secundo ex locu qua specialiter concupiscentiam velut propinquam causam propagationis exprimitur. 213
8. Declaratur tertio ex modo hujus Aug. traditio peccati ex parentibus iusto propagari in prole. 215
9. Demonstratur quarta ex causa cur Christum conceptio sine peccato fuerit. 217
10. Probaturo quinto ex eo, quod istam Aug. mentem agnoverunt, & acerrime oppugnavit Pelag. 219
11. Astringitur sexto ex eo quod tredecim libri Augustini alioquin funditus evertantur. 221
12. Ecclesia de Pelag. victoria esset varia, imo fallax, & falsa nisi ista Aug. sententia fuerit vera. 225
13. Omnium antiquorum idem sensus usque ad ætatem Scholasticorum. 229
14. Tanquam veritatem Catholicam, & sententiam Ecclesie docuit hoc Augustinus. 233
15. Opponitur tanta certitudinis fluctuatio Aug. ut que ad mortem, & ex ipso August. solvitur. 237
16. Difficultas non debet terrore Theologos Catholicos ad revocanda Augustini sententia. Declaratur traditio in peccati fieri iuxta mentem eius non ex pacto, sed ex natura rei. 243
17. Idem ostenditur uberius & à radicibus. 247
18. Aliquid positivum esse concupiscentiam videtur sentire Augustinus. 249
19. Explicatur modus primus, quo intelligi possit peccatum originis libidine propagari. 255
20. Declaratur secundus modus propagationis peccati originalis per libidinem. 257
21. Excitantur quatuor difficultates, quid quidam illam produxerit in Adamo, quid illo in semine, quid semen in carne proli, quid caro in spiritu eius: & solvitur prima. 265
22. Secunda ac tertia difficultas solvitur. 269
23. Solvitur quarta difficultas supra proposita. Modus iniquationis anime ex carne peccati. 271

## De statu naturæ lapsæ.

## LIBER II.

Qui est de poenis peccati Originalis.

- C**AP. I. Poena peccati originalis generatim per texta. 281
2. De Ignorantia. Ignorantia etiam que necessitas est, non voluntaria, hoc est, invincibilis non caret peccato: ut dogma fides ab antiquis traditum. 287
  3. Idem ostendunt varia Augustini loca. 291
  4. Difficultas de libertate & voluntario ad omne peccatum necessarij ex Augustino solvitur. 299
  5. Ignorantia invincibilis iuris divini, naturalis, facti. Quanam peccatum non excuset. 305
  6. Indagatur radix arcane illius doctrine: 309
  7. De concupiscentia. Nomina concupiscentie: quæ motus eius & eorum obiecta. 317
  8. Concupiscentia diviso in concupiscentiam carnalis, oculorum, & superbiæ vitæ: ex quibus omnia flagitia fluunt, & facinora. 323
  9. Nulli concupiscentia licet consentire. 329
  10. Voluptatis causa misceri coniugi peccatum est, & quare. Doctrina Scholasticorum quorundam contraria ex Pelagianu manavit. 335
  11. Proponuntur argumenta adversus doctrinam de coercendo consensu in concupiscentiam. 345

Affectus



12. Affectus amoris non potest sine peccato haberi in creatura. 347
13. Ratio peccat ex natura cupiditatis, & peccatis sine mortali, sine veniali. 351
14. Ipsum amare creaturarum habendo in creatura est peccare etiam si nulli alijs pravis vestiatur circumstantijs. Declaratur in dictione. 357
15. Vtrum creatura, & voluptates earum appeti, & amari possint moderate. f. 361
16. Secundus affectus anime est fructio. Quid, & creatura rationalis nulli re creati frui potest secundum doctrinam Catholicam. 363
17. Iusti in peccatis venialibus fruuntur, non utuntur creatura. 373
18. Reliqui affectus anime circa creaturam cuiusmodi sunt, & esse debeant. 379
19. Ratio a priori cur iustus sit amor cuiusvis creaturae propter ipsam. 380
20. Ratione a posteriori seu ex effectibus idem declaratur. Septem effectibus amoris rerum creaturam adferuntur. 389
21. Proximus qui creatura est quomodo d ligendus. 399
22. Doctrina precedentium capitum applicatur ad motus concupiscentie. 401
23. Solvuntur Argumenta capite xi. proposita. 403
24. Nullum peccatum nunc committitur nisi concupiscentia consentiatur. 409
25. Indagatur & profertur huius doctrina ratio tripartita. 419

## De statu naturæ lapsæ

## LIBER III.

Qui est de viribus liberi arbitrij post peccatum.

- C** A P. I. Liberum arbitrium etiam post lapsum superest in humana natura 429
1. Ambio indifferentie ad bonum & malum fuit causa calumniarum, quibus Pelagiani Catholicos Manichæismi, & eversa libertatis arguerunt. 433
  2. Offerunt primo, ex captivitate & servitute, quibus August. docet arbitrium esse obstrictum. 437
  3. Idem declarat ex dominatu concupiscentie, & tyrannide diaboli in lib. arb. Quanta illa sit. 438
  4. Tertio ex amissione illius libertatis, quam Augustinus, Apostolus, & Christus tradunt. 441
  5. Quarto ostenditur ex quatuor statibus populi Dei, ante legem, sub lege, sub gratia, & in pace quos Augustinus tradit. 445
  6. Quanto ex natura gratie liberatrici, ipsaque definitione liberi. 451
  7. Sexto ex consensu Iuliani cum Augustino de hac ipsa difficultate. Declaratur doctrinam traditam esse Catholicæ fidei. 458
  8. Pergit non solum libertas ad agendam bonum, sed etiam abstinendi a peccato. 470
  9. Idem demonstratur ex alijs Aug. scriptis. 475
  10. Loco libertatis abstinendi a peccato inducta est peccandi necessitas. 477
  11. Idem sensus Augustini asseritur ex alijs eius scriptis, tam contra Manichæos, quam contra Pelagianos exaratis. 481
  12. Non discrepat hæc Augustini doctrina à fide Catholica iuxta quam ipsenot profertur, hominem habere liberum arbitrium ad malum & bonum. 485

14. Proponitur ac declaratur, quemodo illa de amissa boni faciendi & a peccato abstinendi libertate peccandi; necessitate intelligi debeant. 493
15. Ostenditur non posse unum opus bonum legi fieri ante gratiam ex tribus capitibus, ex vi legis, consuetudine cum concupiscentia, & victoria contra tentationem. 497
16. Ostenditur idem quarto ex motivo quo bonum opus fieri debet, non timore pena sed amore iustitie. 505
17. Quanto ex dilectione Dei veluti ultimi finis, qui in omni opere naturali et bono deimitari debet. 509
18. Sexto ex eo quod omnis amor creaturae, & mali, & cupiditatis vitiosus sit; quin omnibus operibus infidelium principatum tenet. 515
19. Non datur medum inter charitatem & culpabilem cupiditatem. 517
20. Detegitur radix trium primarum probationum: & cur nullum peccatum sine peccato vincatur ante fidem. 523
21. Nulla tentatio aut cupiditas sine peccato oppugnatur seu vincitur nisi amore Dei. 529
22. Explicatur doctrina S. Augustini, qua dicitur nihil a nobis haberi nisi peccatum. 531
23. Vindicatur à corruptelis doctrina Canonis Concilij Ar. asiani qua dicitur: Nemo habet de suo, nisi mendacium & peccatum. 535

## De statu naturæ lapsæ.

## LIBER IIII.

Prosequitur argumentum de viribus liberi arbitrij post peccatum.

- C** A P. I. Septimo Augustinus ex professo docuit, omne quod non est ex fide esse peccatum. 541
2. Primum effugium occluditur, quo dicunt August. loqui de peccato late & improprie sumpto. 547
  3. Secundum effugium clauditur, ostendendo solum absentiam fidei sufficere, ut omnia opera infidelium vera peccata sint. 553
  4. Augustini rationes ostenduntur iuxta eius principia esse valida. 559
  5. S. Augustini loca explicantur, quibus asserere videtur opera moraliter bona in infidelibus. 563
  6. Alia nonnulla loca Augustini explicantur. 569
  7. Eandem doctrinam sic intellectam tradiderunt discipuli sancti Augustini Prosper & Fulgentius, & ipsi Pelagiani in Augustino agnoverunt. 577
  8. Vtram virtutes Philosophorum vera virtutes, an vitia sint, & quare? 581
  9. Idem omnino docuerunt sanctus Prosper, Hieronymus, Ambrosius. 591
  10. Ratio precedentiu doctrina ex natura virtutis, & eius sine peccato. 593
  11. Epicuræorum & Stoicorum virtutes improbantur ex defectu finis, late de virtutibus Rom. 599
  12. Vberius declaratur superbia radix, que in virtutibus Philosophicis ac Romanis latuit. 607
  13. Declaratur amplius, officium virtutis ut bonum sit non posse esse finem virtutis, nonnulla obiectacula solvantur. 615
  14. Finis boni, & omnis officij boni, & virtutis est solus Deus iuxta sanctum Augustinum. 615
  15. Ex principijs supra traditis inferuntur septem magni momenti corollaria, quibus doctrina S. Augustini de virtutibus & operibus bonis, & gratia & merito magnopere illustratur. 617



16. Semina virtutum utrum insint naturaliter. 623
17. Nuga, delirium, insania, error, impietas contra-  
ria Christianorum sensui, Scripturis & fidei,  
quod infidelium sit illa vera virtus vel opera sine  
peccato iuxta Augustinum, & Concilium Atra-  
sianum. 627
18. Declaratur ex ante dictis a capite decimo quinto  
huc usque quo sensu doctrina sancti Augustini  
de amissa boni facienda & mali cavendi liber-  
tate, in diciturque peccandi necessitate intelligi  
debeat. 631
19. Solvitur argumentum primum ex Augustino, &  
ostenditur quomodo iuxta mentem etiam Scho-  
lasticorum libertas arbitrij in peccando, cum pec-  
candi necessitate consistat. 632
20. Declaratur quomodo vni sit liberum à peccato  
abstinere iuxta mentem Scholasticorum, etsi hoc  
negare videatur Augustinus. 635
21. Eadem Augustini loca exponuntur aliter iuxta  
geninam eius sententiam. 637
22. Solvitur obiectio de potestate vitandi peccata.  
Fusè qua peccata & qua libertate vitari possunt,  
que non: quamquam ex imbecillitate vitandi pec-  
cata esse desinant, qua non. 645
23. Quomodo secundum Augustinum omnia omnino  
peccata etiam penalia vitari possunt sine præindici-  
o precedentis delicti de necessitate peccandi,  
& sublata libertate benefaciendi. 653
24. Ratio præcepti, corroboratiu, oburgatiu, vi-  
ruperatiu &c. non obstat peccandi necessitati  
iuxta Scholasticorum sensum, minus iuxta do-  
ctrinam Augustini. 657
25. Non repugnat Augustini doctrina propositioni  
damnatae per dños Pontifices; homo peccat etiam  
damnabiliter in eo quod necessario facit. 663
26. De alijs propositionibus in Bulla Pij quinti dam-  
natis, quæ si prætraditam doctrinam sancti Au-  
gustini complecti videntur. 665
27. Proferuntur alie ex Bulla propositiones de operi-  
bus infidelium, de potestate arbitrij non nisi ad  
peccandum, de amore duplici creaturae rationalis  
& difficultas ex illis nata solvitur. 669

## De statu puræ naturæ.

## LIBER I.

- C**AP. I. Quid sit status pura naturæ iuxta re-  
centiores. Differentia sententiarum ab  
opinionem Pelagianorum. 679
2. Pondus naturale creaturae rationalis in beatitu-  
dinem suam poscit ut beati possit. Quatuor sta-  
tus seu modi beandi adferuntur ex Augustino qui  
omnes repugnant puræ naturæ. 981
3. Primum argumentum contra statum puræ natu-  
ræ ex ordine creaturae rationalis ad Deum ut  
principium & finem, sine cuius amore condi non  
potest. 987
4. Ostenditur amorem illum sine quo creatura ra-  
tionalis condi nequit per veram gratiam inspirari  
debere: idque primo ex amore veritatis. 693
5. Secundo ex amore iustitiæ. 697
6. Amor iustitiæ ab Augustino predicatus non est  
amor virtutis cuiuscumque moralis propter se ut  
quidam recentior absurde arbitratur. 709
7. Quid sit illa iustitia quæ diligitur & in corde  
scribitur: cuius amor tantopere ab Augustino  
laudatur, & sine quo creatura rationalis recta

- esse & condi nequit. 713
8. Iustitia illa Deus est; sicut veritas & bonus, &  
lex æterna. 717
9. Ostenditur consonantia doctrina Augustini in hac  
materia de iustitiæ & boni operis dilectione, &  
gratiæ necessitate ad hoc præstandum. 723
10. Refellitur responsio qua putari posset iustitiam  
&c. diligi posse dilectione naturali: & conclu-  
ditur secundum argumentum. 727
11. Tertio ex amore quo Deus amatur gratis. 731
12. Quarto ex sententia Pelagianorum; amorem  
aliquem Dei esse homini naturale afferentem. 735
13. Quinto ex amore Dei quem Philosophi Gentiles  
predicant. 737
14. Sexto ex divisione amoris creaturae rationalis in  
charitatem & cupiditatem. 743
15. Prima difficultas explicatur. Vtrum sit amor ille  
naturalis, & quo sensu. 745
16. Ostenditur septem indicij doctrinam istam sancti  
Augustini principij esse consonam; longè que ab  
eis recedere, qui Deum naturalibus viribus diligi  
posse arbitrantur. 751
17. Secunda difficultas, an amor ille gratia sit debi-  
tus creaturae rationali innocenti & quomodo.  
Aliqua de debito gratia sufficientis iuxta Recen-  
tiores. 757
18. Gratiam dilectionis Dei non posse sine culpa sub-  
trahi creaturae rationali innocenti, & alius  
modo debitam esse quinque argumentis alijs ex  
Augustino probatur. 761
19. Causa deducuntur latius, cum creatura rationalis  
condi non possit sine bona voluntate & sapientia,  
vel certe sine diligendi Dei & sapienter vniuersi  
potestate. 767
20. Quomodo bona voluntas in qua condi debet ma-  
tura rationalis esset gratia. 771

## De Statu puræ naturæ.

## LIBER II.

- C**AP. I. Secundum Argumentum contra sta-  
tum puræ naturæ petitur ex fruitione qua-  
cumque; beatifica summæ boni quæ omnes crea-  
tas vires superat. Ostenditur primo ex dile-  
ctione Dei quam includit. 789
2. Idem probatur ex beatitudine quam Philosophi  
natura lumine in Dei contemplatione posue-  
runt. 791
3. Tertium Argumentum quia regnum calorum  
quod supernaturale ordinis est non potest à pu-  
ræ naturæ separari sine iniustitia. 797
4. Causa istius iniustitiæ declaratur ex Aug. 805
5. Quartum Argumentum ex tribus necessarijs ad  
beatitudinem naturalem non falli, non offendi,  
non mori; quæ puræ naturæ non potest assequi.  
De gravissimis erroribus puræ naturæ. 809
6. De offensionibus ac perturbationibus puræ natu-  
ræ quæ naturalè beatitudinem interimunt. 914
7. De moriendi necessitate in puræ naturæ, quæ ca-  
pitaliter beatitudini naturali est contraria. 817
8. Ostenditur insana Philosophorum naturalem  
beatitudinem sibi machinatum in ea quam pu-  
tabant esse puram naturam. Superbia singularis  
tantum naturæ etiam puræ viribus tribuere. 819
9. Puræ naturæ non potest mereri ut resoluta &  
resumpto corpore beatitudo naturalis ei ut mer-  
ces detur. 823



- 10. Quisquam & sextum argumentum aduersus statum purae naturae, ex ratione liberi arbitrii quocareneret ad bonum, & necessitatis peccandi in singulis operibus. 825.
- 11. Transitus ad argumentum contra statum purae naturae ex parte concupiscentiae: declaratur Iulianum id sensisse de concupiscentia quod Philo-sophi Gentilis, & Scholastica de illa docent in statu purae naturae. 829.
- 12. Iulianus sentit concupiscentiam esse naturaliter bonam, & à Deo creatam datam quo sensu. 833.
- 13. Iuliani sententia utrumque falsa. Hinc primum argumentum contra statum purae naturae textitur ex parte concupiscentiae, quae nec bona est, nec à Deo inseri potest. 839.
- 14. Secundum argumentum ex parte motuum concupiscentiae, qui non sunt aliud nisi peccandi desideria. Solutur obiectio de bonitate eorum in brutis. 843.
- 15. Tertium argumentum, sicutum est omnibus concupiscentiae motibus consentire si Deus naturam rationalem cum eis crearet. 851.
- 16. Argumentum quartum ex concupiscentia contra Maximum in pura natura. 857.
- 17. Quintum argumentum ex parte pudoris, qui libidinis indivulsus comes est. Unde nascitur: quanti mali testis. 857.
- 18. Inferuntur à iqua corollaria ex prædictione de concupiscentia. Certatudo illius doctrina. 863.
- 19. Idem pudor in omnibus libidinibus etiam animi, tametsi remissior, locum habet. 865.
- 20. Afferuntur duae rationes à priori cur concupiscentia cum pura natura dari nequeat. Sextum, & septimum argumentum ex parte concupiscentiae. Obiectio soluitur quod rebellio carnis videtur esse naturalis. 867.
- 21. Conclusio Iuliani & Augustini de traductio peccati Originalis, invicem probat concupiscentiam non posse esse purae naturae naturalem. Octavum argumentum ex concupiscentia. 871.
- 22. Ignorantia illa profunda verum agendam non potest esse in pura natura. 875.

DE STATU

PURAE NATURAE

LIBER III.

Transitus ad miseriae corporis.

- 1. Quis de illis & quibus suis etiam aeterna damnationis malis innocentia irrogandis sentiant quaedam. 883.
- 2. Peccatum non potest non puniri à Deo. 885.
- 3. Declaratur quoniam sint illa poena, quae tam ardeant peccato coherent. 891.
- 4. Peccator in peccato manens non potest beatus fieri. 895.
- 5. Horrenda sententia quorundam, qui putant om-

- nes beatos pro sola Dei voluntate citra meritum damnari posse ad aeternam poenam, Augustino est contraria tam ratione poenae damnationis, quam sensus. 899.
- 6. Sententia Pelagianorum & Manichaeorum de miseria pura natura. Ostendunt ex vi legis aeternae iustitiam fore Deum si eas innocenti creaturam imponeret. 901.
- 7. Idem probatur ex vi divinae providentiae cuius omnipotentia, vel scientia, vel iustitia necessario laeditur. 907.
- 8. Iustitia Dei funditus evertitur iuxta Augustinum per statum purae naturae. 913.
- 9. Non procedunt Augustini argumenta ac testimonia ex Hypothesi status gratiae & supernaturalis. 917.
- 10. Non loquitur Augustinus de poenis formaliter ut sint correlativum culpa, sed materialiter de quibusvis malis prout assignant creaturam rationalem. 921.
- 11. Num unquam quocumque malum inferri potest à Deo creaturae rationali sine culpa. Luculentia Augustini testimonia. 925.
- 12. Deus miseriae pura natura non permittit tantum inferri creaturae rationali sed passivo. Et utraque modo minus. 929.
- 13. Deo per statum purae naturae ascribitur crudelitas improbat in Manichaeo & Pelagiano. 935.
- 14. Catholici, Pagani, Haeretici tam Pelagiani quam Manichaei, Marcionites, Materialis &c. videntur non posse sustinere tribui Deo miseriae creaturae innocenti. Hinc in diversos errores eorum, ne Deum laederent. 939.
- 15. Eodem argumento palpabili in malitiam, si pura natura sint, coguntur ad diversas impietates, ad Blasphemiam in Deum, ad Maledictionem, cur & quomodo Epilogus omni argumentorum. 945.
- 16. Solutur difficultas ex Augustini commentario in Psalmum sexagesimum. 951.
- 17. Proponitur gravis difficultas ex libro 3. de libero arbitrio, quae ignorancia & difficultas ponitur esse primordia naturalia: & ostendunt Hypothesin illam longe distare à statu purae naturae. 955.
- 18. Hypothesis ista non convincit pudorem, ignorantiam, & concupiscentiam esse posse primordia hominis naturalia. 959.
- 19. Non convincit etiam afflictiones & miseriae sine peccato hominibus imponi posse in statu purae naturae, neque maioribus, neque parvis. 963.
- 20. Ostenduntur quomodo Deus non esset culpandus si ignorancia & difficultas essent primordia naturalia, & soluitur difficultas proposita capite decimo septimo. 987.
- 21. Diruitur fundamentum Scholasticorum ex absoluto Dei domino super creaturam positum. 969.
- 22. Solutur difficultas ex Bulla duarum Pontificum. 976.